

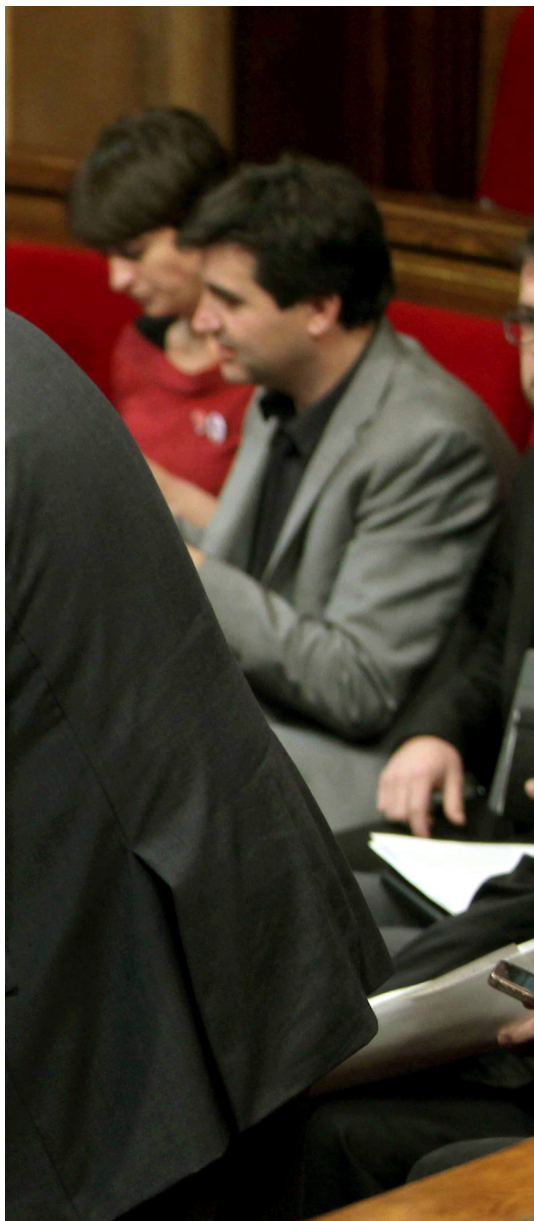
El president Artur Mas i Oriol Junqueras han signat un pacte d'estabilitat parlamentària que fixa la celebració de la consulta el 2014.

Guanyar-se el dret a votar

El govern català intentarà legalitzar el referèndum mitjançant el diàleg amb el govern espanyol tot i saber que és impossible. El pla B és consensuar al Parlament una “Declaració de sobirania del poble de Catalunya” i una llei de consultes.

El primer –i principal– entrebanc que es trobarà el govern de la Generalitat, el cap de l'oposició –i la resta de partits que els donin suport– en la convocatòria d'un referèndum d'autodeterminació és l'oposició del govern espanyol i tota la pesant maquinària jurídic-legal de l'estat.

El pacte d'estabilitat CiU-ERC o “Acord per a la Transició Nacional i per garantir l'estabilitat parlamentària del govern de Catalunya” marca el full de ruta en el seu Annex 1, titulat “Procés de convocatòria de la consulta

sobre el futur polític de Catalunya”. La primera etapa, que CiU i ERC voldrien superar aquest mes de gener és “Formular una Declaració de Sobirania del Poble de Catalunya (...) que tingui per objecte fixar el compromís del Parlament amb l’exercici del dret de decidir del poble de Catalunya”.

Segons el portaveu de CiU al Parlament, Jordi Turull, “la declaració marcarà els principis però no serà una cosa de CiU i ERC sinó que buscarem la complicitat de la resta de partits que diuen que Catalunya ha de poder decidir el seu futur”.

Després, segons l’Acord, s’hauria d’“aprovar la llei de consultes, a partir dels treballs iniciats en l’anterior legislatura, incorporant-hi les modificacions i esmenes que es consensuin”, cosa que s’hauria d’iniciar “com a màxim a finals del mes de gener de 2013”. Un cop fet això, el pla preveu “obrir un procés de negociació i diàleg amb l’Estat espanyol per a l’exercici del dret a decidir que inclogui l’opció de convocar un referèndum”. És en aquest punt on es preveu la primera pedra del camí. Com en el cas de la negociació del pacte fiscal, és previsible la negativa del govern espanyol a cedir, però l’estratègia del president Artur Mas ha estat sempre la d’esgotar els camins del diàleg per carregar de legitimitat democràtica l’esmentat procés.

La negativa de l’estat a reconèixer cap dret d’autodeterminació als ciutadans catalans ha estat manifestada pel president espanyol Mariano Rajoy i la majoria dels membres del seu gabinet –alguns d’ells de manera més contundent que el president del seu partit. Aquest enrocament implicarà, molt probablement, la presentació d’un recurs d’inconstitucionalitat contra la llei de consultes que pugui aprovar el Parlament català. I es preveu també que el Tribunal Constitucional actuï de manera semblant a com ho va fer amb l’Estatut –inhabilitant *de facto* la llei–, tot i que amb més celeritat –el mateix calendari previst per la consulta l’hauria d’obligar a publicar una resolució ràpida.

Jordi Turull explica que, amb el diàleg, es pretén, un altre cop, donar legitimitat al procés: “Nosaltres intentarem fer-ho per la via de referèndum amb tots els ets i uts. Amb el diàleg amb el govern espanyol ens carreguem de legalitat, legitimitat i raons. Si l’estat ens nega la possibilitat de fer una consulta, quan ha estat una demanda clara de les eleccions, ens carregarem de raó i prepararem una llei per a fer la consulta, d’acord amb la feina feta la passada legislatura”.

Per part del govern, ho explicava el conseller de Presidència, Francesc Homs a *El Punt-Avui*: “A diferència d’altres ocasions, ara no ho fem tot al fet que a Madrid ens diguin que sí o que no. El que estem plantejant és donar la veu al poble de Catalunya, i

en la mesura que tenim competències per a fer consultes i tindrem una llei, ho podrem fer. És clar que l’ideal és un referèndum convocat de mutu acord, com ha passat entre Escòcia i la Gran Bretanya. Però si no es pot fer de mutu acord, la llei ens empara per a fer una consulta. No esperarem el seu plàcet. Estem en una fase nova. Si volem un estat propi, aquí el que no pot fallar és el poble de Catalunya. La decisió està presa: hi haurà consulta. I arribar fins al final només ho pot impedir el mateix poble de Catalunya, si diu que no”.

També l’Acord d’estabilitat suggereix que el procés continuarà: “CiU i ERC es comprometen a treballar tots els procediments formals, jurídics i institucionals possibles fins el 31 de desembre de 2013 per estar en condicions, a partir d’aleshores, de convocar la consulta d’acord amb el marc legal que l’empari, dins el termini del següent any, amb l’excepció que el context socioeconòmic i polític requerissin una pròrroga. En tot cas, la data serà pactada com a mínim per les dues parts signatàries”.

Jordi Turull explica que, “perquè la consulta surti bé s’aniran treballant totes les vies per reaccionar davant de qualsevol escenari. Es tracta de seguir els camins que vagin sumant legalitat, legitimitat i raó al procés”. Turull afirma que tots tres objectius s’hauran assolit al final del procés: “Com més entrebancs hi posi l’Estat espanyol, més carregats de raons estarem nosaltres. Tenim legitimitat perquè vam anar a unes eleccions amb aquest tema exposat molt clarament –i els resultats confirmen que una majoria clara de catalans volen la consulta. I ens carregarem de legalitat perquè, a banda del principi general del dret internacional que empara el dret a l’autodeterminació, farem una llei de consultes perquè els ciutadans puguin decidir sobre els temes que els afecten –i res no els afecta més que el seu futur com a estat”.

La reacció de l’estat contra la convocatòria de la consulta és imprevisible. Mentrestant, alguna associació de militars retirats demanen una acció militar, tot recordant que l’Article 8 de la Constitució els converteix en garants de la integritat territorial, d’altres proposen mesures jurídic-administratives com la inhabilitació del president. El diari

La llei de consultes arribarà al Tribunal Constitucional (TC) per una via o una altra. A dalt, la composició actual del TC amb el ministre de Justícia, Alberto Ruiz-Gallardón.

Les eleccions europees (a dalt, el Parlament) se celebraran a la primavera de 2014. Alguns defensen que la consulta hi coincideixi i d'altres que ho faci amb el referèndum d'Escòcia, a la tardor.

El Mundo advertia fa una setmana –en portada, el 2 de gener– que “Rotundes majories reclamen que l’estat actuï amb fermesa a Catalunya” i es fa ressò d’una enquesta –encarregada per *El Mundo* mateix a Sigma Dos– segons la qual el 71 per cent dels espanyols és partidari d’inhabilitar Artur Mas si “desobeeix una decisió del Tribunal Constitucional contrària a la consulta sobiranista”.

Segons el líder d’ERC, Oriol Junqueras (vegeu entrevista unes pàgines més endavant), “inhabilitar el president d’un govern i el cap de l’oposició perquè convoquen una consulta democràtica serà vist, a ulls del món, com una decisió profundament antide-mocràtica”.

Guanyar-se el sí. Si la consulta s’arriba a celebrar, esquivant tots els pa-ranys que l’estat –i els mitjans de comu-

nicació afins– hauran parat al govern de la Generalitat, els partits polítics partidaris del sí a la independència hauran de guanyar tants indecisos com sigui possible. Si bé és cert que les eleccions al Parlament de Catalunya sempre havien presentat uns índexs d’abstenció molt alts (per sobre del 40 per cent), l’última convocatòria –on precisament el nombre d’indecisos era més alt, segons les enquestes– va registrar els índexs més alts de participació (67,76%). I els partidaris del dret a decidir (si sumem CiU, ERC, ICV i la CUP) van guanyar més de 300.000 vots respecte al 2010. Els seients que ocupen aquests partits representen dos terços del Parlament i, en percentatge del total de vots, un 58%. Si els votants dels partits defensors del dret a decidir votessin en bloc al sí, el referèndum sortiria clarament favorable a la independència. Però el fet que hi

hagi encara més d’un 30% d’abstenció i que aquest bloc favorable al referèndum no sigui directament equiparable al del sí (el grup d’Iniciativa, per exemple, és ambigu i el de CiU ja va patir, a les últimes eleccions, una davallada de vots que cap enquesta preveia), obligarà els partits independentistes a fer pedagogia de la independència.

Jordi Turull creu que “les eleccions del 25-N ens donen una radiografia molt clara sobre quins dubtes podia despertar la independència en els votants, on ha afectat més el discurs de la por i on cal incidir més en un futur”. En referència a l’Àrea Metropolitana Turull assenyala que és clara “la geografia” on els dubtes i la por han fet més forat. “Hi haurà una feina de tots els partits polítics que comparteixen aquest objectiu –i de la societat civil que també el comparteix– perquè hi hagi una incidència capil·lar” en aquestes comarques.

Afirma Turull que també han detectat els efectes d’aquest “discurs de la por”. Considera que “les forces més espanyolistes s’hi van dedicar de ple amb armes convencionals i no convencionals: les no convencionals (els intents de desprestigiar els líders dels partits) no les podem controlar, però les convencionals (les amenaces que no es cobraran les pensions, etc.) les podem contrarestar amb una pedagogia sobre els avantatges de tenir estat propi”.

Un sector poc estudiat pels politòlegs és el de la immigració més recent. El seu comportament electoral –que lògicament tampoc no serà rotundament homogeni– és un misteri encara per resoldre. Els partits –especialment CiU i PSC– fa temps que hi dediquen una part dels seus esforços a guanyar-se els seus vots. Segons Turull, “és un àmbit que, com a federació, s’està treballant molt i des de fa temps. El nivell de comprensió de les ambicions nacionals de Catalunya per part de la nova immigració depèn molt del seu origen, de si han viscut processos semblants en aquest sentit o a la inversa”, afirma. Globalment, però, Turull opina que “la nova immigració ha vingut a progressar professionalment i humanament: si els convencem que podran deixar- un país millor als seus fills, no s’hi oposaran.”

Àlex Milian